

ISSN 2959-1953

ISSN 2959-1961

<https://osvita.eeipsy.org>

<https://doi.org/10.38014/osvita.2022.90.06>

СТАРЄВА А.М.,

кандидат педагогічних наук,
доцент, директор Миколаївського
інституту розвитку людини
Університету «Україна»,
м. Миколаїв, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КОМАНДИ ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ОБМЕЖЕНИХ УМОВАХ

STARYEVA A.M. Organization of the work of the team of psychological and pedagogical support of a child with special educational needs in limited conditions. *The article is devoted to the problem of organizing the work of a team of psychological and pedagogical support for a child with special educational needs in limited conditions. Limited learning conditions are a situation in which it is not possible to apply traditionally stable forms of educational organization, and the correction of the learning process takes place depending on the conditions: pandemic and quarantine measures, war and security requirements, etc. The author highlights certain aspects of the team interaction system of specialists in the education of children with special educational needs in the conditions of martial law in Ukraine.*

Keywords: *special educational needs, team of psychological and pedagogical support, inclusive education, limited conditions.*

СТАРЄВА А.М.. Організація роботи команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в обмежених умовах. *Стаття присвячена проблемі організації роботи команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в обмежених умовах. Обмежені умови навчання - ситуація, за якої не можливе застосування традиційно усталених форм організації освітнього процесу, а корекція процесу навчання відбувається в залежності від умов, які впливають на нього: пандемія та карантинні заходи, війна та безпекові вимоги тощо. Метою дослідження стало висвітлення окремих аспектів системи командної взаємодії фахівців у навчанні дітей з особливими освітніми*

потребами в обмежених умовах, зокрема – воєнного стану в Україні.

Ключові слова: *особливі освітні потреби, команда психолог-педагогічного супроводу, інклюзивна освіта, обмежені умови.*

Вступ. Організація освітнього процесу в закладах освіти та забезпечення його якості належить до пріоритетних функцій кожного суб'єкту освітньої діяльності. Особливої ваги виконання цього завдання набуває в обмежених умовах діяльності такого закладу. Визначаємо обмежені умови навчання як ситуацію, за якої не можливе застосування традиційно усталених форм організації освітнього процесу, а корекція процесу навчання відбувається в залежності від умов, які впливають на нього: пандемія та карантинні заходи, війна та безпекові вимоги тощо. 2022 рік, у зв'язку з підступною агресією сусідньої держави – РФ, видався надзвичайно важким, як для України взагалі, так, і для української системи освіти, зокрема. Розпочався рік в умовах пандемії, а продовжився війною.

Організація діяльності багатьох закладів освіти Миколаївської області, як і багатьох інших областей України велася в умовах постійного та систематичного обстрілу з різних систем вогневого ураження. Ушкоджень набували будівлі закладів та установ освіти. Снаряди розривалися по населеним пунктам, били по цивільних, та їх будинках, по дитячих садках і школах, університетах, лікарнях, театрах, соціальних центрах, водогонах, парках, транспортним зупинкам.

Неповна офіційна статистика свідчить, що на початок 2022-2023 навчального року 3051 закладів освіти в Україні постраждали від бомбардувань та обстрілів, 420 із них зруйновані повністю. 337 з них зруйновано повністю [4]. Станом на 03.02.2023 року ніж 1287 дітей постраждали в Україні внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації. За офіційною інформацією ювенальних прокурорів 459 дітей загинуло та 919 отримали поранення різного ступеню тяжкості[4]. Цифри не остаточні, оскільки триває робота з їх встановлення в місцях ведення активних бойових дій, на тимчасово окупованих та звільнених територіях. Ці факти не могли не позначитися на психологічному здоров'ї усіх суб'єктів освітньої діяльності всієї системи освіти України. Адже злочини проти дітей визнані найбільш цинічними у світі, а їх наслідки ще довго будуть позначатися на людях, освіті, економіці України.

Заклади освіти, обравши свою форму, в залежності від умов воєнно-політичної ситуації та розгортання воєнних дій в країні, розпочали новий 2022-23 навчальний рік в офлайн-, онлайн- чи змішаному форматі навчання. Міністерство освіти і науки України підготувало інформацію щодо особливос-

тей організації навчання та рекомендації першочергових кроків із підготовки до цього процесу в таких умовах [5].

Відповідно до постанови КМУ від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні» [14], навчання визначалося наступними кроками: **готовністю закладу до організації навчання та забезпечення безпеки учасників освітнього процесу; визначенням форми організації освітнього процесу; забезпеченням безпеки всіх учасників освітнього процесу впродовж навчального року.**

Водночас на території ведення бойових дій, чи близьких до них і на тимчасово окупованих територіях освітній процес запроваджувався у дистанційному режимі.

Навчання в умовах воєнного стану, що оголошений в Україні після початку повномасштабного російського вторгнення, повністю підпорядковувався логіці воєнного часу й основною метою є перетворення кожного закладу освіти на територію безпеки. Якщо створити в закладі освіти безпечні умови для перебування всіх учасників освітнього процесу неможливо, навчання офлайн не відбувається. Звісно такі умови є обмеженими і виключають як фізичну й психологічну складову безпечного освітнього середовища мирного життя, так і можливі очні форми роботи команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (далі – ООП). Саме тому важливим й актуальним є вивчення проблеми організації роботи команди психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в обмежених умовах, сьогодні – це в умовах війни.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Однією з найважливіших умов впровадження інклюзивної моделі в закладі освіти є організація співпраці фахівців, результатом якої має стати освітнє середовище, максимально сприятливе для різнобічного розвитку всіх учнів, у тому числі й з ООП. Така співпраця знаходить своє організаційне відображення в команді психолого-педагогічного супроводу дітей із ООП (далі – команда), від діяльності якої безпосередньо залежить якість та ефективність інклюзивного навчання у закладі освіти. Адже саме вона має створити належні умови, що сприяють розвитку особистості та інтеграції цих учнів у соціумі. Саме команда розробляє індивідуальну програму розвитку дитини, здійснює моніторинг її виконання, вносить зміни, створює умови для інтеграції дітей з ООП в освітнє середовище та допомагає вчителям організувати інклюзивне навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням категорії дітей з ООП та специфіки їх освіти займалося велике коло закордонних (А. Дусон, А. Мілверт, К. Кларк, Д. Мітчелл, С. Робсон та інші) та вітчизняних науковців (О. Асмолов, Г. Балл, Ф. Гоноблін, А. Деркач, С. Максименко, В. Моляко, П.

Перепилиця, С. Рубінштейн, В. Крутецький та інші). Процес інтеграції дітей з особливими освітніми потребами та впровадження інклюзивного навчання, формування команди психолого-педагогічного супроводу таких дітей досліджували: А. Колупаєва, Н. Компанець, С. Миронова, інші. Особливості командоутворення та основи командної взаємодії вивчали зарубіжні (У. Такман, С. Хітвілд, інші) та вітчизняні вчені (В. Горбунова, Л. Карамушка, О. Філь та інші).

Виділення не вирішених раніше частин проблеми. Поняття «команда» є широковживаним у багатьох сферах суспільного життя, тому однозначного визначення немає. У загальному розумінні термін «команда» трактується як спеціально підібрана група людей для об'єднання їхніх зусиль, спрямованих на розв'язання проблемної ситуації чи спільне виконання важливого завдання [1, с.21]. Основною ціллю команди є реалізація спільної мети шляхом інтенсивного співробітництва та згуртованості учасників команди [3]. Командна форма роботи у сфері освіти перебуває на початкових етапах розвитку та становлення в Україні[2], а тому потребує свого наукового дослідження, особливо в обмежених умовах.

Команда психолого-педагогічного супроводу формується для кожної дитини з ООП, що навчається у школі. І проблема під час воєнного стану, перш за все, в тому, що відсутня необхідна кількість фахівців. Технічні можливості кожного члена такої команди можуть бути обмеженими (відсутність інтернету, світла, зв'язку, віддаленість від дитини тощо).

І хоча порядок організації та діяльність команди психолого-педагогічного супроводу дітей із ООП, які навчаються в закладах загальної середньої освіти в умовах інклюзивного навчання, регламентовані нормативно-правовими актами [6-13], у цих документах не представлені рекомендації та дії під час обмежених умов, до яких сьогодні відноситься війна та її попередні наслідки. Відсутні, також, системні наукові напрацювання з цієї досить актуальної проблеми.

Метою дослідження є висвітлення окремих аспектів системи командної взаємодії фахівців у навчанні дітей з особливими освітніми потребами в обмежених умовах, зокрема – воєнного стану в Україні.

Керівник закладу або його/її заступник є безпосередніми учасниками команди супроводу дитини з ООП та, власне, відповідають за її формування та організацію роботи. Важливим завданням є розкриття організації роботи команди психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в обмежених умовах та ролі в цьому процесі керівного складу закладу.

Виклад основного матеріалу дослідження. У центрі уваги команди психолого-педагогічного супроводу є дитина, дотримання і відстоювання її інтересів, повага до індивідуальних особливостей, зберігання конфіденційності та

недопущення дискримінації і порушення її прав. Цього, дійсно, важко реалізувати в умовах війни та географічної розпорошеності учасників освітнього процесу. Досягти цього можливо лише у команді колективу школи із залученням батьків дитини з ООП, а також фахівців інклюзивно-ресурсних центрів (далі - ІРЦ) та іншої міжвідомчої співпраці за чіткої адміністративної організації закладу освіти та її контролю.

До складу команди супроводу разом із вчителями, асистентом вчителя, психологом та іншими працівниками школи та залученими фахівцями входять також батьки дитини і це є важливим компонентом і умовою успішної роботи всієї команди, особливо, в умовах, коли дитина є перемщеною особою і знаходиться в далекому від навчального закладу та ІРЦ місці.

Адже саме через батьків здійснюється безпосередній контакт із дитиною з ООП в будь-якій формі (очній, дистанційній чи змішаній). Саме батьки частіше всього виконують соціальну роль асистента дитини, реалізують завдання та програму психолога й логопеда; надають важливу нову інформацію щодо проблем чи успіхів дитини.

Таким чином команда супроводу володіє конфіденційною інформацією про дитину, її особливості розвитку, медичні дані тощо. Запорукою успіху організації освітнього процесу для дітей з ООП в обмежених умовах є саме *співпраця з батьками*. Керівнику навчального закладу важливо залучати батьків до ухвалення рішень щодо навчання їхніх дітей. Ще до приходу дитини до закладу освіти в багатьох родинах можуть бути налагоджені контакти з психологічною службою, фахівцями ІРЦ, реабілітаційними центрами, соціальною службою – вони можуть володіти інформацією, корисною як для працівників закладу освіти, так і для інших батьків. Доцільно використовувати ці зв'язки, аби сім'я, школа та фахівці працювали спільно. Дуже важлива і потрібна думка батьків для визначення цілей і завдань на навчальний рік, особливо, в обмежених умовах, якими на сьогодні є – війна, в ухваленні рішень про майбутні напрями роботи з дитиною після завершення навчального року. Для психолога потрібною є інформація про психологічний стан дитини, її «воєнну історію». Ця частина роботи із батьками буде корисною при плануванні роботи школи.

Створення однієї команди супроводу для усіх дітей з ООП у школі, а отже включення до неї усіх батьків означає порушення права дитини на конфіденційність та вразливість персональних даних кожної окремої дитини. Саме тому для кожної дитини має бути створена *окрема команда*.

Важливою частиною роботи керівника закладу є також укладення угоди про співпрацю з ІРЦ, який може допомогти школі налагодити інклюзивне навчання, розробити індивідуальні програми розвитку тощо.

У команді супроводу директор школи визначає, хто буде координувати розроблення індивідуальної програми розвитку дитини з ООП, а за потреби залучає фахівців ІРЦ для допомоги у цьому процесі.

В обмежених умовах, якими є війна чи карантинні заходи за дистанційною формою робота команди може виконуватися поза робочим приміщенням, територією закладу, у будь-якому місці за вибором працівника та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Знання керівником закладу освіти нормативно-правової бази щодо організації інклюзивного освітнього середовища [5-14], врахування умов часу, сигналів «повітряної тривоги», швидка переорієнтація закладу і команди на роботу в обмежених умовах є запорукою коректної реалізації усіх необхідних кроків та налагодження якісного освітнього процесу.

Орієнтація адміністрації закладу в законодавстві підсилює узгодженість дій, планування, контроль результатів, а також є беззаперечним захистом від дискримінації, упередженого ставлення до учня з особливими освітніми потребами, некомпетентних розпоряджень чи намірів, відсутності узгоджених дій щодо індивідуального розвитку таких дітей.

Закон України «Про освіту» гарантує кожному рівні умови доступу до освіти та забезпечує батькам право обирати заклад освіти, програму, вид та форму здобуття освіти власними дітьми. Здобувачам освіти з ООП необхідно забезпечити постійну або часткову підтримку під час освітнього процесу, не зважаючи на соціально-політичні та економічні умови в країні. Держава має забезпечити їм доступ до освіти у школі на рівні з іншими дітьми. За заявою батьків заклад зобов'язаний створити інклюзивний клас в обов'язковому порядку. Якщо ж особливі освітні потреби в учнів виявлені під час освітнього процесу, заклад освіти докладає власних зусиль для їх мінімізації. Коли зусиль закладу освіти недостатньо, керівник закладу рекомендує батькам звернутися до ІРЦ для проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини. Підтримку, з урахуванням виявлених у здобувача освіти ООП, організовують на підставі висновку, складеного фахівцями ІРЦ.

Засновник повинен забезпечити створення у школі інклюзивного середовища. Поняття інклюзії набагато ширше і потребує формування середовища, участі всіх учасників освітнього процесу, а головне – якісної організації та планування. Однією з важливих умов створення інклюзивного середовища є учні, яким потрібна підтримка, готовність решти учнів підтримувати дітей з ООП, підготовлений персонал, батьки та інші активні партнери-учасники процесу впровадження інклюзії в освіті. Безумовно, під час воєнного стану досягти ідеальних умов організації неможливо. Більшість учасників працюють дистанційно, ускладнені, також, між ними взаємовідносини. Не менш важли-

вою умовою є наявність достатнього фінансування, що за війни досить складно досягається та доступної інформаційної, матеріально-технічної бази та інфраструктури, яку країна-агресор у багатьох регіонах пошкодила. Саме тому дуже важливим на цьому етапі діяльності є обмін досвідом, напрацювання команди в обмежених умовах та *освітні комунікації* (в соціальних мережах, різних інформаційних каналах).

Запорукою успіху організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами є *співпраця з батьками*. Команді важливо залучати батьків до ухвалення рішень щодо навчання їхніх дітей. Ще до приходу дитини до закладу освіти в багатьох родинах можуть бути налагоджені контакти з психологічною службою, фахівцями ІРЦ, реабілітаційними центрами, соціальною службою - вони можуть володіти інформацією, корисною як для працівників закладу освіти, так і для інших батьків. Доцільно використовувати ці зв'язки, аби сім'я, школа та фахівці працювали спільно. Дуже важлива і потрібна думка батьків для визначення цілей і завдань на навчальний рік, особливо, в обмежених умовах, якими на сьогодні є війна, в ухваленні рішень про майбутні напрями роботи з дитиною після завершення навчального року. Ця частина роботи з батьками буде корисною при плануванні роботи школи.

Завдання команди є не лише допомога дитині в опануванні освітньої програмою, але й попередження виникнення проблем її особистісного розвитку і виховання; допомога у вирішенні актуальних завдань виховання і соціалізації: проблеми, пов'язані з вибором освітнього і професійного маршруту; порушенням емоційно-вольової сфери, налагодженням взаємин з однолітками, вчителями, батьками; розвиток психолого-педагогічної компетентності педагогів, батьків.

Психолого-педагогічний супровід є не простим поєднанням різноманітних методів діагностико-корекційної роботи з учнями, а виступає як комплексна технологія, особлива культура підтримки і допомоги дитині. Учитель, вихователь, шкільний психолог, які здійснюють психолого-педагогічний супровід, не лише володіють методиками діагностики, консультування, корекції, але й здатністю до системного аналізу психологічного стану дитини, проблемних ситуацій, планування діяльності, спрямованої на їх вирішення, співпрацю учасників освітнього процесу. Саме тому, важливим є систематичне підвищення кваліфікації в галузі інклюзії кожного члена команди супроводу.

Висновки. Тож, дії з організації роботи команди психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в обмежених умовах включають в себе: врахування особливостей цього періоду; розробку плану упровадження та реалізації системи освітніх послуг, спрямованої на розвиток та освіту дітей з ООП; вивчення нормативно-правової бази та організаційно-методичного забезпечення інклюзивного навчання; оцінка ситуації та можливостей закладу освіти,

форми організації освітнього середовища до потреб школярів із ООП в обмежених умовах; створення інклюзивного класу з урахуванням рівня підтримки дитини; погодження з органом управління освіти фінансування та подання необхідної документації; розроблення власного положення про команду та її формування для кожного учня з ООП; розвиток професійних компетенцій кожного учасника команди психолого-педагогічного супроводу.

Необхідним є, також, укладання цивільно-правових угод для надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг фахівцями; затвердження індивідуальної програми розвитку дитини з ООП; складання, погодження з батьками та затвердження розкладу проведення психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять; затвердження індивідуального навчального плану для учнів із ООП (за потреби); планування заходів щодо формування дружньої атмосфери, запобігання будь-яким проявам упередженого ставлення та дискримінації у комунікаційному середовищі класу та проведення моніторингу якості інклюзивного навчання, розгляд його результатів на засіданнях педагогічної ради.

Список використаних джерел:

1. Горбунова В.В. Психологія командоутворення: Ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд: монографія. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 380 с.
2. Карамушка Л.М. Психологія управління закладами середньої освіти: Монографія. Київ: Ніка-центр, 2000. 332 с.
3. Косовська А.О. Аспекти системи командної взаємодії фахівців у навчанні дітей з особливими освітніми потребами. Актуальні питання корекційної освіти. Електронний ресурс. URL: [https://aqce.com.ua/download/publications/619/584.pdf/](https://aqce.com.ua/download/publications/619/584.pdf) (дата звернення 23.12.2022).
4. Офіс генерального прокурора. Електронний ресурс. URL: <https://www.gr.gov.ua> (дата звернення 03.02.2023).
5. Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні. Лист МОН №1/3737-22 від 29.03.22 року. Електронний ресурс. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zabezpechennya-psihologichnogo-suprovodu-uchasnikiv-osvitnogo-procesu-v-umovah-voennogo-stanu-v-ukrayini> (дата звернення 22.12.2022).
6. Про затвердження концепції розвитку інклюзивного навчання : наказ Міністерства освіти і науки. Електронний ресурс. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya> (дата звернення 23.12.2022).

7. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах». Постанова КМУ від 15.08.2011 № 872. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-p#Text> (дата звернення 23.12.2022).
8. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти. Постанова КМУ від 15.09.2021 № 957 . Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-p#Text> (дата звернення 23.12.2022).
9. Про затвердження Порядку умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами. Постанова КМУ від 14.02.2017 № 88. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/88-2017-p#Text> (дата звернення 23.12.2022).
10. Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти. Наказ МОН від 08.06.2018 № 609. Електронний ресурс. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-polozhennya-pro-komandu-psihologo-pedagogichnogo-suprovodu-ditini-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-v-zakladi-zagalnoi-serednoi-ta-doshkilnoi-osviti> (дата звернення 23.12.2022).
11. Про організацію інклюзивного навчання в закладах позашкільної освіти. Постанова КМУ від 21.08.2019 № 779. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/779-2019-p#Text> (дата звернення 23.12.2022).
12. Про освіту. Закон України. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 23.12.2022).
13. Про повну загальну середню освіту. Закон України. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення 23.12.2022).
14. Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні. Постанова КМУ від 24 червня 2022 року №711. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-2022-p#Text> (дата звернення 23.12.2022).

Transliteration of References:

1. Horbunova V.V. (2014). *Psykhohohiia komandoutvorennia: Tsinnisnorolovyi pidkhid do formuvannia ta rozvytku komand: monohrafiia*. Zhytomyr : ZhDU im. I. Franka, 2014. 380 s.
2. Karamushka L.M. (2000). *Psykhohohiia upravlinnia zakladamy serednoi osvity Monohrafiia*. Kyiv: Nika-tsentr, 2000. 332 s.

3. Kosovska A.O. (2022). Apekty systemy komandnoi vzaiemodii fakhivtsiv u navchanni ditei z osoblyvymy osvithnyimi potrebamy. Aktualni pytannia korektsiinoi osvity. Elektronnyi resurs. URL:<https://aqce.com.ua/download/publications/619/584.pdf> (data zvernennia 23.12.2022).
4. Pro zabezpechennia psykholohichnoho suprovodu uchashnykiv osvithnoho protsesu v umovakh voiennoho stanu v Ukraini. Lyst MON №1/3737-22 vid 29.03.22 roku. Elektronnyi resurs. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zabezpechennya-psiholohichnogo-suprovodu-uchashnykiv-osvithnogo-procesu-v-umovah-voennogo-stanu-v-ukrayini> (data zvernennia 22.12.2022).
5. Pro zatverdzhennia kontseptsii rozvytku inklyuzyvnoho navchannia : nakaz Ministerstva osvity i nauky. Elektronnyi resurs. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvytku-inklyuzyvnoho-navchannya> (data zvernennia 23.12.2022).
6. Pro zatverdzhennia Poriadku orhanizatsii inklyuzyvnoho navchannia u zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh». Postanova KMU vid 15.08.2011 № 872. Elektronnyi resurs. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-p#Text> (data zvernennia 23.12.2022).
7. Pro zatverdzhennia Poriadku orhanizatsii inklyuzyvnoho navchannia u zakladakh zahalnoi serednoi osvity. Postanova KMU vid 15.09.2021 № 957 . Elektronnyi resurs. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-p#Text> (data zvernennia 23.12.2022).
8. Pro zatverdzhennia Poriadku ta umov nadannia subventsii z derzhavnoho biudzhetu mistsevym biudzhetam na nadannia derzhavnoi pidtrymky osobam z osoblyvymy osvithnyimi potrebamy. Postanova KMU vid 14.02.2017 № 88. Elektronnyi resurs. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/88-2017-p#Text> (data zvernennia 23.12.2022).
9. Pro zatverdzhennia Prymirnoho polozhennia pro komandu psykholohopedahohichnoho suprovodu dytyny z osoblyvymy osvithnyimi potrebamy v zakladi zahalnoi serednoi ta doshkilnoi osvity. Nakaz MON vid 08.06.2018 № 609. Elektronnyi resurs. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-polozhennya-pro-komandu-psihologo-pedagogichnogo-suprovodu-ditini-z-osoblivimi-osvithnymi-potrebami-v-zakladi-zagalnoyi-serednoyi-ta-doshkilnoyi-osviti> (data zvernennia 23.12.2022).
10. Pro orhanizatsiiu inklyuzyvnoho navchannia v zakladakh pozashkilnoi osvity. Postanova KMU vid 21.08.2019 № 779. Elektronnyi resurs. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/779-2019-p#Text> (data zvernennia 23.12.2022).
11. Pro osvitu. Zakon Ukrainy. Elektronnyi resurs. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (data zvernennia 23.12.2022).
12. Pro povnu zahalnu seredniu osvitu. Zakon Ukrainy. Elektronnyi resurs. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (data zvernennia 23.12.2022).

13. Pro pochatok navchalnoho roku pid chas dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu v Ukraini. Postanova KМУ vid 24 chervnia 2022 roku №711. Elektronnyi resurs. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-2022-p#Text> (data zvernennia 23.12.2022).

STARYEVA Anna

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Director of the Mykolaiv Institute of Human Development of the University «Ukraine», Mykolaiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-3859-2633>
E-mail: starann61@ukr.net

ORGANIZATION OF THE WORK OF THE TEAM OF PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL SUPPORT OF A CHILD WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS IN LIMITED CONDITIONS*

<https://doi.org/10.38014/osvita.2022.90.06>

* публікація здійснена за рахунок спільного гранту СЄІП (Україна - Франція) та БФ «Освіта: майбутнє»